

 RECENZJE

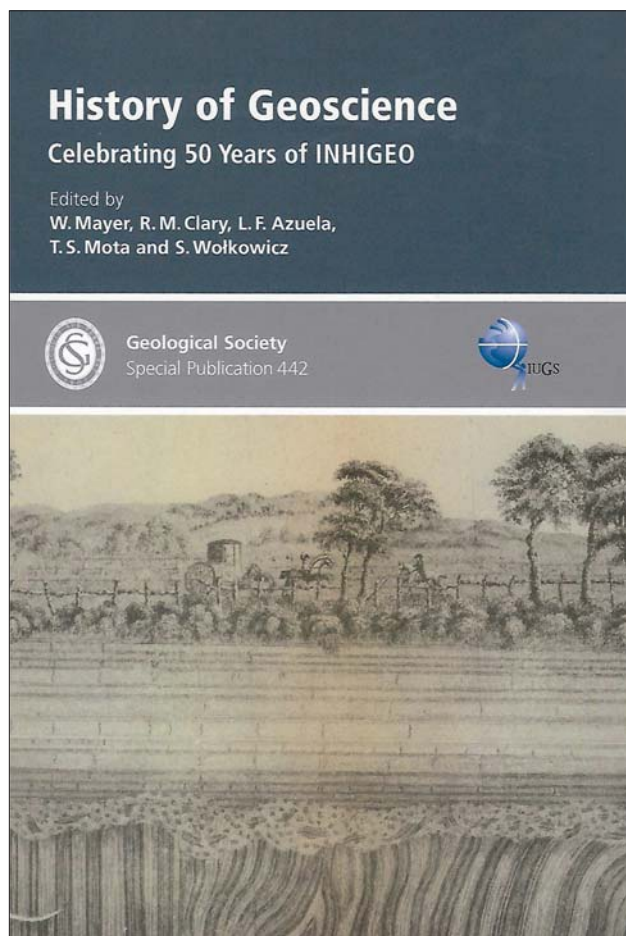
Mayer W., Clary R.M., Azuela L.F., Mota T.S. & Wołkiewicz S. (red.) – History of Geoscience. Celebrating 50 Years of INHIGEO. Geol. Soc. Sp. Publ., 442: 1–499, indeks.

Z satysfakcją należy odnotować, że na 50-lecie INHIGEO (International Commission of the History of Geological Sciences) ukazało się specjalne wydanie publikacji Geological Society. Jednym z jego redaktorów jest S. Wołkiewicz (przewodniczący Sekcji Historii Nauk Geologicznych Polskiego Towarzystwa Geologicznego – PTG). W tomie znajduje się 40 publikacji poświęconych różnym aspektom historii nauk geologicznych w różnych krajach, a także historii różnych geologicznych idei i koncepcji. Pięć z nich to teksty polskich autorów, w większości pracowników Państwowego Instytutu Geologicznego – Państwowego Instytutu Badawczego.

Książka składa się ze wstępu i dziewięciu rozdziałów. Pierwszy z nich, złożony z pięciu artykułów, jest poświęcony historii INHIGEO i znaczenia tej organizacji w gromadzeniu wiedzy o historii różnych dziedzin geologii oraz o ludziach, którzy historię tę tworzyli lub współtworzyli. Współautorem jednego z tekstów, o wydarzeniach z początków istnienia INHIGEO, jest nieżyjący już Stanisław Czarniecki – wybitny badacz historii geologii w Polsce. Rozdział drugi to tylko jeden artykuł, którego autor – B.J. Cooper – odpowiada na pytanie dlaczego trzeba i warto badać historię geologii. Trzecia część jest najobszerniejsza, poświęcona teoriom, ideom i koncepcjom w geologii, składa się z dziewięciu artykułów, z których dwa jest autorstwa polskich geologów. Pierwszy z nich, G. Rackiego, jest poświęcony zasługom Hogo Kołłątaja w powstaniu koncepcji uniformitaryzmu, drugi zaś historii rozwoju idei ekspansji Ziemi i jej krytyki (S. Cwojdzński).

W rozdziale czwartym (trzy artykuły) są omawiane zagadnienia związane z nauczaniem historii nauk o Ziemi, a w następnym – z historią udziału kobiet naukach. Kolejna, biograficzna część prezentuje sylwetki czterech geologów: G.E. Shchurovskiego, C.E. Duttona, J. Frenguelli i M.T. Kobayashi. W ośmiu artykułach rozdziału siódmego są omawiane (służby, muzea, komisje) instytucje geologiczne w różnych krajach kilku kontynentów. Jeden z czterech tekstów następnego rozdziału jest autorstwa M. Granicznego, K. Wołkiewicz, H. Urban i S. Wołkowicza, przedstawiono w nim udział Polaków w geologicznych badaniach Syberii i Dalekiego Wschodu. Ostatni rozdział, poświęcony historii poszukiwań i eksploatacji węglodorów, zawiera artykuł autorstwa wymienionego wyżej zespołu o historii przemysłu naftowego w Polsce przed 1939 r.

Trzeba się cieszyć, że wśród członków INHIGEO znajdują się geolodzy z naszego kraju, ponieważ w wielu kra-

jach osiągnięcia polskich geologów są mało znane, a wielu z nich wniosło ogromny wkład zarówno w dziedzinie stratygrafii, geologii regionalnej, petrografii, jak i geologii złożowej. Dlatego też prezentowana książka z pewnością będzie miała wpływ na właściwe umiejscowienie polskiej geologii w historii nauki. Uświadomi ona też zapewne polskim Czytelnikom, że poznawanie historii nauk geologicznych we własnym kraju jest nie mniej ważne niż odkrycie nowego gatunku kopalnego już organizmu, czy ustalenie wieku tej czy innej intruzji. Trzeba bowiem przyznać, że publikacje z zakresu historii nauk o Ziemi wielu Czytelników uważa za ciekawe, choć nie mające większej wartości naukowej. Podejście to należy koniecznie zmienić i taki też cel przyświeca między innymi członkom Sekcji Historii Nauk Geologicznych Polskiego Towarzystwa Geologicznego.

*Włodzimierz Mizerski
Państwowy Instytut Geologiczny
Państwowy Instytut Badawczy*